

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/60/2017
Identifikačné číslo spisu: 8405200612
Dátum vydania rozhodnutia: 24.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8405200612.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: AMERICAN ART ADVISORS LLC, so sídlom 320 85th Street #14, Miami Beach, FL 33141, Spojené štáty americké, IČO: L 12000077213, zastúpeného Advokátskou kanceláriou VRBA & PARTNERS s.r.o., so sídlom Bratislava, Sliezska 9, IČO: 35 918 225, proti žalovanému: Poľnonákup TATRY, a.s., so sídlom Kežmarok, Slavkovská 36, IČO: 36 447 927, zastúpenému advokátkou JUDr. Danielou Sokol, so sídlom Košice, Kuzmányho 57, o návrhu žalovaného na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. marca 2017, č. k. 5Cob/7/2017-730, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok uznesením zo dňa 30.09.2016, č. k. 2Cb/34/2005-700, zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Kežmarok z 03.09.2012, č. k. 2Cb/34/2005-455, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24.09.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 12.09.2013, č. k. 5Cob/57/2013-546, v celom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalobou vo veci samej sa žalobca domáhal zviazať žalovaného na zaplatenie 331.939,19 eur s 15 % úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 20.08.2004 do zaplatenia. V priebehu konania Okresný súd Kežmarok uznesením zo dňa 03.09.2012, č. k. 2Cb/34/2005-455, nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému scudzit' (najmä predať, darovať alebo vložiť do právnickej osoby), zaťažiť alebo zriadiť k presne špecifikovaným nehnuteľnostiam akékoľvek právo v prospech tretej osoby odlišnej od žalobcu, a to v k. ú. J. a k. ú. N.. Dňa 23.08.2016 doručil žalovaný súdu návrh na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia, v ktorom ako dôvod uviedol odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo toto predbežné opatrenie nariadené, poukazujúc

na výšku svojho základného imania. Ďalej žalovaný poukázal na to, že je zabehnutou obchodnou spoločnosťou s výbornou povestou, ktorá si riadne plní svoje obchodné záväzky a vykazuje kladný hospodársky výsledok, o čom ako dôkaz predložil relevantnú časť účtovnej evidencie - výkaz ziskov a strát z rokov 2012 a 2013, účtovnú závierku z rokov 2014 a 2015, ktoré tieto jeho tvrdenia preukazujú. Žalovaný zároveň poukázal na neprímeranosť dĺžky trvania neodkladného opatrenia, keďže od jeho nariadenia uplynuli už 4 roky a na neprímeranosť zásahu do jeho vlastníckych práv, keď hodnota zaťažených nehnuteľností nachádzajúcich sa len na Q. v katastrálnom území J. predstavuje sumu takmer 4 milióny eur, teda 12-násobok hodnoty žalovanej pohľadávky. Z uvedených argumentov žalovaného, mal súd prvej inštancie za to, že sú dostatočným dôvodom na konštatovanie, že dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia odpadli. Poukázal na to, že ak by žalobca bol v prebiehajúcom spore úspešný v plnej výške, žalovaný sa pri výkone rozhodnutia nebude môcť brániť tým, že nemá dostatok majetku na uspokojenie pohľadávky oprávneného, teda žalobcu. Okresný súd Kežmarok zdôraznil, že prebiehajúce konanie o zaplatenie uvedenej sumy s príslušenstvom, samo o sebe nemôže zakladať nárok na trvanie neodkladného opatrenia. Prvoinštančný súd prihliadol taktiež na vyjadrenie žalovaného o tom, že Správa štátnych hmotných rezerv ako jediný akcionár žalovaného, nie je štandardnou právnickou osobou, ktorá môže kedykoľvek založiť obchodnú spoločnosť vo svojej pôsobnosti, na ktorú by teoreticky mohla blokové nehnuteľnosti previesť, ale že takýto proces by bol zdĺhavý a vyžadoval by si množstvo schvaľovacích a administratívnych úkonov.

3. Na základe zistených skutočností, dospel prvoinštančný súd k záveru, že je dôvodné zrušiť neodkladné opatrenie pre odpadnutie dôvodov, ktoré viedli k jeho nariadeniu. Súd zároveň nemal za to, že by týmto zrušením neodkladného opatrenia ohrozil budúci výkon súdneho rozhodnutia v prípade úspechu žalobcu.

4. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, napadnutým uznesením zo dňa 14.03.2017, č. k. 5Cob/7/2017-730, zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia, zamietol.

5. Odvolací súd konštatoval, že medzi stranami sporu prebieha súdny spor o zaplatenie sumy vo výške 331.939,19 eur s príslušenstvom. Právoplatným uznesením zo dňa 03.09.2012, č. k. 2Cb/34/2005-455, Okresný súd Kežmarok predbežne zakázal žalovanému scudzit' (najmä predať, darovať alebo vložiť do právnickej osoby), zaťažiť alebo zriadiť k nim akékoľvek právo v prospech tretej osoby odlišnej od žalobcu, a to v súvislosti s presne konkretizovanými nehnuteľnosťami v k. ú. J. na LV č. XXX a v k. ú. N. na LV č. XXXX, a to aj v súvislosti, že by eventuálne malo dôjsť k exekučnému konaniu proti žalovanému v postavení povinného a výkon rozhodnutia by mohol byť ohrozený.

6. S poukazom na § 325 ods. 1 a § 334 C. s. p., Krajský súd v Prešove dospel k záveru, že dôvody pre zrušenie nariadeného predbežného opatrenia právoplatným uznesením zo dňa 03.09.2012, č. k. 2Cb/34/2005-455, v tomto konkrétnom prípade nie sú dané, ani žalovaným preukázané. Skutočnosť, že žalovaný deklaruje svoju súčasnú priaznivú majetkovú situáciu v ním uvedených finančných hodnotách, podľa odvolacieho súdu nemožno uznať ako dôvod na zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia v tej súvislosti, že nie je vylúčené, že by prípadný výkon exekúcie mohol byť ohrozený v prípade, ak by došlo zo strany žalovaného ku konaniu, ktorého dôsledkom by bolo znižovanie hodnoty jeho majetku, resp. k inému konaniu, ktoré by podstatnou mierou mohlo nepriaznivo ovplyvniť jeho majetkové pomery.

7. Odvolací súd mal ďalej za to, že odvolacia námietka žalovaného, že trvanie neodkladného opatrenia predstavuje zásah do jeho vlastníckeho práva, nie je dôvodná, pretože žalovanému nie je nijakým spôsobom bránené obhospodarovať nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom nariadeného neodkladného opatrenia, vykonávať na nich bežnú starostlivosť, či podnikateľskú činnosť. Preto odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia, zamietol.

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že procesným postupom krajského súdu, mu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

9. Dovolateľ má za to, že napadnuté uznesenie je v rozsahu jeho odôvodnenia nepreskúmateľné, nakoľko krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v jednom bode, pričom súčasne použil všeobecné vetné konštrukcie aplikovateľné v každej obdobnej veci. Podľa dovolateľa garancia spravodlivého procesného postupu súdu musí byť naplnená v každom súdnom konaní, a to aj v konaní o zrušení neodkladného opatrenia, hoci takéto konanie nepredstavuje definitívne riešenie sporu.

10. Dovolateľ zdôraznil, že odvolací súd mal k dispozícii všetky dôkazy na riadne posúdenie návrhu žalovaného s poukazom na neexistenciu dôvodu vydania neodkladného opatrenia s účinkami ex tunc, z ktorého dôvodu sa podľa dovolateľa, mal súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vypoariadať s predloženými argumentmi. Odvolací súd preto podľa dovolateľa nepostupoval podľa § 387 ods. 1 C. s. p., z ktorého dôvodu bolo odôvodnenie napadnutého rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 C. s. p., vylúčené. Odvolací súd mal preto svoje rozhodnutie s poukazom na § 234 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 220 ods. 2 C. s. p., riadne a presvedčivo odôvodniť.

11. V podanom dovolaní poukázal dovolateľ na bod 9 napadnutého uznesenia, kde však odvolací súd neuviedol žiadne právne, ani faktické argumenty, pre ktoré neprihliadal na dôkazy predkladané žalovaným. Dovolateľ dodal, že v čase uloženia zákazu nakladať s nehnuteľnosťami, bola ich hodnota približne 1,5 milióna eur, pričom v súčasnosti je ich trhovú hodnotu niekoľkonásobne vyššia, o čom súdu predložil znalecký posudok. Pretože hodnota nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, zaťažených uloženým neodkladným opatrením, dosahuje 12 násobok hodnoty žalovanej pohľadávky, je ochrana žalobcu podľa dovolateľa, nespravodlivým a neprimeraným uplatňovaním práva, a to bez zákonnej opory a v rozpore s účelom neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na iné rozhodnutie, kde súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia presahujúci výšku žalovanej pohľadávky.

12. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne zmenil napadnuté uznesenie tak, že potvrdí uznesenie Okresného súdu Kežmarok zo dňa 30.09.2016, č. k. 2Cb/34/2005-700 a žalovanému prizná náhradu trov dovolacieho konania.

13. Žalobca k dovolaniu uviedol, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, z ktorého dôvodu je dovolanie neprípustné. Napokon sa žalobca v celom rozsahu stotožnil s napadnutým rozhodnutím a má za to, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom a k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, nedošlo. Podľa žalobcu, odvolací súd v napadnutom uznesení stručne a jasne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia, keď v ňom formuloval, z akého dôvodu má za preukázané, že nedošlo k zániku dôvodu na nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobca dodal, že neodkladné opatrenie bolo vydané z dôvodu, že nedošlo k úhrade pohľadávky žalobcu a z dôvodu existencie reálne odôvodnenej obavy, že by do právoplatného skončenia sporu, mohol žalovaný previesť svoj majetok na iný subjekt. Ani podľa žalobcu argumenty a dôkazy žalovaného ohľadom pomeru hodnoty nehnuteľnosti a hodnoty pohľadávky, nie sú relevantné k zániku dôvodov na nariadenie neodkladného opatrenia. Preto žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

15. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá

konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

16. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už *res iudicata*, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

17. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

18. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

20. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 C. s. p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

21. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 C. s. p.), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

22. Rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, môžu byť rozhodnutiami vo veci samej alebo aj procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, ale neriešia vec samu, vec sama nebola prejednaná (napr. zastavenie konania pre neexistenciu procesných podmienok; pre späťvzatie žaloby, odvolania; pre neodstránenie vád podania; odmietnutie podania; odmietnutie odvolania a pod.).

23. O rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej ide aj v prípade, uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn.

8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 C. s. p.). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 C. s. p., konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu". Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458).

24. V danom prípade, napadnutým uznesením odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia, zamietol. Napadnutým rozhodnutím preto neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Kežmarok z 03.09.2012, č. k. 2Cb/34/2005-455, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24.09.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 12.09.2013, č. k. 5Cob/57/2013-546, ostalo v platnosti.

25. Z obsahu spisu je zrejmé, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia bol podaný v priebehu súdneho sporu o zaplatenie žalovanej istiny spolu s príslušenstvom (č. l. 424 spisu). Pokiaľ súd prvej inštancie tomuto návrhu žalobcu vyhovel a odvolací súd napadnutým rozhodnutím návrh žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia zamietol, takéto rozhodnutie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 420 C. s. p. Žalobcom navrhované neodkladné opatrenie bolo vydané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom (§ 305 C. s. p.).

26. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v danom prípade nie je (ani) rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. Aj po rozhodnutí o návrhu na neodkladné opatrenie civilné sporové konanie žalobcu proti žalovanému pokračuje a súd prvej inštancie o veci samej ďalej koná a rozhodne.

27. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 420 písm. f/ C. s. p. nevyplýva, dovolací súd odmietol jeho procesne neprípustné dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej procesnej nesprávnosti.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.